

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 5.12.2012
COM(2012) 729 final

2012/0351 (NLE)

Predlog

PRIPOROČILO SVETA

o vzpostavitvi jamstva za mlade

{SWD(2012) 409 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Visoka in še naraščajoča stopnja brezposelnosti mladih ima resne posledice za gospodarstvo, družbo in mlade v EU.

Stopnja brezposelnosti mladih v EU je v tretjem četrtletju leta 2012 dosegla 22,7 %, kar je dvakrat več od stopnje brezposelnosti odraslih¹, napovedi pa ne kažejo, da bi se gibanje lahko obrnilo. Brezposelnih je približno 5,5 milijona mladih, več kot 7,5 milijona mladih pod 25 let pa trenutno ni niti zaposlenih niti vključenih v izobraževanje ali usposabljanje.

Poleg neposrednih učinkov krize sta brezposelnost in neaktivnost mladih tudi pri nižjih stopnjah dragi in škodljivi za družbo – danes zaradi izplačanih socialnih prejemkov ter izpada dohodkov in davkov, na dolgi rok pa zaradi dolgotrajnih negativnih učinkov na prihodnje ravni dohodkov, prihodnja tveganja brezposelnosti, zdravstveno stanje, blaginjo in pokojninske rezerve. Evropa si ne sme privoščiti, da bi zapravljala svoj talent in prihodnost.

Potreba po ukrepanju in podpori mladim pri prehodu od izobraževanja k zaposlitvi je bila ugotovljena že pred krizo. Leta 2005 se je Svet v okviru smernic za politike zaposlovanja (2005–2008) dogovoril, da bi morali ukrepi politike zagotoviti, da „se vsaki brezposelni osebi omogoči nov začetek, in sicer za mlade v roku 6 mesecev po nastopu brezposelnosti“. Svet je leta 2008 za mlade, ki prenehajo z izobraževanjem, to obdobje skrajšal na „največ štiri mesece“.

Ker se do leta 2010 taki ukrepi po EU še niso izvajali, sta se Evropski parlament in Evropski mladinski forum močno zavzela za to, da se na ravni EU vzpostavijo jamstva za mlade.

V okviru strategije Evropa 2020 ter vodilne pobude „Mladi in mobilnost“ je Komisija pozvala zlasti države članice, naj zagotovijo „jamstva za mlade“ – da bodo vsi mladi v štirih mesecih po tem, ko se prenehajo izobraževati, vključeni v zaposlitev, nadaljnje izobraževanje ali ukrepe za aktiviranje.

V letih 2011 in 2012 so zlasti Evropski svet, Parlament in Evropski mladinski forum k temu pozvali še večkrat, vendar brez konkretnega uspeha.

V svežnju za zaposlovanje iz aprila 2012 je Komisija napovedala, da bo do konca leta predlagala priporočilo Sveta glede jamstva za mlade.

Evropski svet je 29. junija 2012 pozval države članice, naj okrepijo prizadevanja za izboljšanje zaposlovanja mladih z „namenom, da mladi v nekaj mesecih po tem, ko zapustijo

---

¹ Eurostat, glavni kazalniki delovne sile, desezonirani četrtletni podatki; mladi so opredeljeni kot mlajši od 25 let, odrasli pa kot starejši od 25 let.

šolo, prejmejo kakovostno ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo.“ Poleg tega je sklenil, da ti ukrepi lahko dobijo podporo Evropskega socialnega sklada (ESS) in da bi morale države članice izkoristiti možnost financiranja subvencij za začasno zaposlovanje iz tega sklada.

V letnem pregledu rasti za leto 2013² je Komisija poudarila, da bi morale države članice zagotoviti prehajanje mladih od izobraževanja k zaposlitvi ter vzpostaviti in izvajati programe jamstva za mlade, s katerimi bi zagotovile, da vsi mladi pod 25. letom v štirih mesecih po tem, ko prenehajo z izobraževanjem ali postanejo brezposelni, prejmejo ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo. Take programe lahko sofinancira Evropski socialni sklad.

Komisija predstavlja predlog za priporočilo Sveta, da bi zagotovila, da bi mladi v štirih mesecih po tem, ko postanejo brezposelni ali prenehajo s formalnim izobraževanjem, prejeli kakovostno ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje ali usposabljanje. V predlogu je določeno tudi, kako bi morali biti pripravljene programi jamstva za mlade. Prav tako so navedene smernice na podlagi šestih sklopov – vzpostavitev močnih partnerstev z vsemi zainteresiranimi stranmi, zgodnje posredovanje in aktiviranje, da se prepreči, da mladi ne bi bili niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, sprejemanje podpornih ukrepov za vključevanje na trg dela, polno izkoriščanje sredstev EU v ta namen, ocenjevanje in stalno izboljševanje programov jamstva za mlade ter hitro izvajanje programov. V predlogu je opisano tudi, kako bo Komisija podpirala ukrepe držav članic: z okvirom financiranja EU, izmenjavo dobrih praks med državami članicami, spremljanjem dejavnosti držav članic v okviru evropskega semestra in podpiranjem dejavnosti ozaveščanja.

Predlogu je priložen delovni dokument služb Komisije, v katerem je podrobneje opredeljena vsebina jamstva za mlade, poleg tega pa so obravnavana vprašanja stroškov in koristi takih programov ter opisani posamezni elementi, potrebni za uspešnost jamstva za mlade. V prilogi k delovnemu dokumentu služb Komisije pa so predstavljeni že sprejeti ukrepi politike za podporo zaposlovanju mladih v 27 državah članicah in na Hrvaškem, ki odražajo različna izhodišča teh držav pri vzpostavljanju celovitih programov jamstva za mlade.

2. REZULTATI POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

Med danskim predsedovanjem je bila v okviru neformalnega srečanja ministrov za zaposlovanje in socialne zadeve med 24. in 25. aprilom 2012 v Horsensu organizirana delavnica o načinih izvajanja jamstva za mlade. Na tem sestanku so opozorili, da bi se morale politike izobraževanja in usposabljanja povezati s politikami zaposlovanja, da bi bilo treba prizadevanja usmeriti na problematične skupine, tj. tiste, ki nimajo zadosti kvalifikacij/zaključenih ravni izobraževanja, ter da bi morali biti pristopi prilagojeni nacionalnim razmeram in posameznim težavam. Poleg tega so poudarili, da morajo javni organi podpreti mlade, zlasti najbolj ranljive, ter da morajo pri tem sodelovati tudi mladi, tako da sprejmejo svoje dolžnosti in odgovornosti. Kot možen vir financiranja so opredelili

² COM(2012) 750, 28.11.2012.

Evropski socialni sklad, zlasti glede na potrebo po izvajanju varčevalnih ukrepov in ukrepov za konsolidacijo javnih financ.

Januarski letni vprašalnik za leto 2012 o sposobnosti prilagajanja krizi, ki je bil poslan mreži javnih zavodov za zaposlovanje, je vseboval modul o ukrepih, sprejetih na področju brezposelnosti mladih. Odgovori na vprašanja so bili upoštevani pri pripravi delovnega dokumenta služb Komisije, ki je podlaga za ta predlog.

Junija 2012 so bili med danskim predsedovanjem v okviru sestanka vodij javnih zavodov za zaposlovanje člani te mreže pozvani, naj poročajo o ukrepih, namenjenih mladim, sprejetih od januarja 2012.

Svežnju za zaposlovanje je med 19. in 20. junijem 2012 sledilo posvetovanje s socialnimi partnerji o možnostih za pobudo o jamstvu za mlade.

Na konferenci „Delovna mesta za Evropo“³, ki je potekala med 6. in 7. septembrom 2012 v Bruslju in so se je udeležile vse zadevne zainteresirane strani, vključno s socialnimi partnerji in mladinskimi organizacijami, je velika večina govornikov izrazila podporo vzpostavitvi jamstva za mlade po vsej EU in se strinjala, da je treba mladim dati možnost za pravi začetek, zlasti v tako težkih časih.

Posvetovanje s predstavniki Evropskega mladinskega foruma in medsektorskih organizacij socialnih partnerjev je potekalo septembra 2012.

Službe Komisije so s socialnimi partnerji o pobudi glede jamstva za mlade razpravljale tudi na srečanju odbora za socialni dialog 23. oktobra 2012.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

Pravna podlaga: pri predlogu jamstva za mlade, pri katerem je osrednja točka zaposlovanje (Naslov VIII PDEU), je ustrezna pravna podlaga za sprejetje priporočila člen 292 PDEU. Pristojnost Unije na področju politik zaposlovanja je opredeljena v Naslovu VIII PDEU, ki ne določa posebne pravne podlage za sprejetje priporočila. Člen 149 PDEU predvideva samo „spodbujevalne ukrepe, ki so namenjeni spodbujanju sodelovanja med državami članicami in podpora njihovega delovanja na področju zaposlovanja s pobudami, katerih cilj je razvijanje izmenjave informacij in najboljše prakse“, ki niso predmet tega priporočila.

Subsidiarnost in sorazmernost: Komisijo in vse države članice zelo skrbi trenutni položaj mladih na trgu dela in njegovo stalno poslabševanje. Dramatična stopnja brezposelnosti mladih vpliva na celotno Evropo: stroški so visoki in tako bo tudi v prihodnosti. Koristi jamstva za mlade se ne nanašajo samo na prihranke odhodkov za socialno varnost. Preprečevanje brezposelnosti in zniževanja stopnje spretnosti bi mladim in gospodarstvu

prineslo dolgoročne koristi, saj bi omogočilo nižjo stopnjo brezposelnosti v celotnem življenjskem ciklu, višje prihodke (in z njimi višje prihodke od davkov in prispevkov za socialno varnost) ter manj socialnih in zdravstvenih težav⁴.

Ker večkratni pozivi Evropskega sveta in Parlamenta k vzpostavitvi programov jamstva za mlade niso imeli zelenega učinka, je treba državam članicam izdati to priporočilo. Do zdaj je le malo držav članic sprejelo ukrepe za izvajanje celovitega programa jamstva za mlade.

Smernice na ravni EU o instrumentih, ki prispevajo k učinkovitosti programov jamstva za mlade, bodo državam članicam omogočile, da čim bolje izkoristijo kohezijska sredstva in zlasti Evropski socialni sklad za odpravljanje brezposelnosti in neaktivnosti mladih.

V predlogu je upoštevano, da so lahko zaradi različnih razmer v posameznih državah članicah (ali na regionalni ali lokalni ravni) potrebni različni načini vzpostavljanja in nadaljnjega izvajanja programa.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Ni relevantno.

5. NEOBVEZNI ELEMENTI

Ni relevantno.

---

³ Dodatne informacije na: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=sl&catId=88&eventsId=641>.

⁴ Več informacij o stroškovni upravičenosti izvajanja programov jamstva za mlade je na voljo v spremnem delovnem dokumentu služb Komisije.

Predlog

PRIPOROČILO SVETA

o vzpostavitvi jamstva za mlade

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 292 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Današnje naložbe v človeški kapital mladih Evropejcev bodo prinesle dolgoročne koristi in prispevale k trajnostni in vključujoči gospodarski rasti. Evropa bo lahko v celoti izkoristila prednosti aktivne, inovativne in usposobljene delovne sile, pri čemer se bo izognila zelo visokim stroškom, ki nastanejo, če mladi niso niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje (trenutno ti stroški znašajo 1,2 % BDP⁵).
- (2) Mlade je kriza še posebej močno prizadela. Ranljivi so iz več razlogov: so v prehodnem življenjskem obdobju, nimajo delovnih izkušenj, njihova izobrazba ali usposobljenost včasih ne zadostuje, pogosto imajo zagotovljeno le omejeno socialno varnost, imajo omejen dostop do finančnih sredstev, njihovi delovni pogoji pa so negotovi. Slabo plačilo in negotova zaposlitev pogosteje prizadevata mlade ženske, za mlade starše, zlasti mlade matere, pa niso zagotovljeni ustrezni ukrepi za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja. Poleg tega so nekateri mladi še zlasti prikrajšani ali izpostavljeni tveganju diskriminacije. Zato so potrebni ustrezni podporni ukrepi.
- (3) V Evropi je 7,5 milijona mladih, ki niso niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, kar je 12,9 % mladih Evropejcev (med 15. in 24. letom). Mnogi od njih so osipniki, imajo največ nižjo sekundarno izobrazbo in pogosto prihajajo iz migrantskih ali prikrajšanih okolij. Pojem „mladi, ki niso niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje,“ zajema različne podskupine mladih z različnimi potrebami.
- (4) Od brezposelnih oseb pod 25. letom starosti jih je 30,1 % brezposelnih več kot 12 mesecev. Poleg tega vedno več mladih ne išče aktivno zaposlitve, zaradi česar lahko ostanejo brez strukturne podpore, namenjene vračanju na trg dela. Raziskave kažejo, da ima lahko brezposelnost mladih trajne posledice, kot so povečano tveganje za brezposelnost v prihodnosti, nižja raven prihodnjega zaslužka, izguba človeškega

---

⁵ Eurofound (2012), *NEETs – Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe* (Mladi, ki niso niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje: značilnosti, stroški in odzivi politik v Evropi), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg.

kapitala, medgeneracijski prenos revščine ali manjša motivacija za ustvarjanje družine, kar prispeva k negativnim demografskim gibanjem.

- (5) Izraz „jamstvo za mlade“ se v tem besedilu nanaša na zagotovilo, da mladi v štirih mesecih po tem, ko postanejo brezposelni ali prenehajo z izobraževanjem, prejmejo kakovostno ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo.
- (6) Jamstvo za mlade prispeva k trem ciljem strategije Evropa 2020, in sicer, da bi moralo biti 75 % oseb med 20. in 64. letom zaposlenih, da bi morale biti stopnje osipa pod 10 % in da bi bilo treba vsaj 20 milijonov ljudi rešiti iz revščine in socialne izključenosti.
- (7) Smernice za politike zaposlovanja držav članic⁶, zlasti smernici 7 in 8, pozivajo države članice, naj spodbujajo vključevanje mladih na trg dela in zlasti tistim, ki niso niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, skupaj s socialnimi partnerji pomagajo poiskati prvo zaposlitev in nabrati delovne izkušnje ali priložnosti za nadaljnje izobraževanje ali usposabljanje, vključno z vajeništvom, ter se hitro odzovejo, ko mladi postanejo brezposelni.
- (8) Že leta 2005 se je Svet v okviru smernic za politike zaposlovanja⁷ (2005–2008) dogovoril, da „bi bilo treba vsaki brezposelni osebi omogočiti nov začetek, in sicer za mlade v roku 6 mesecev po nastopu brezposelnosti“. Leta 2008⁸ je Svet je to obdobje skrajšal na „največ štiri mesece“ za mlade osipnike.
- (9) V resoluciji iz leta 2010 o „spodbujanju dostopa mladih na trg dela z okrepitevijo statusa med pripravništvom, delovno prakso in vajeništvom“⁹ je Evropski parlament pozval Evropsko komisijo, države članice, socialne partnerje in druge zainteresirane strani, naj podprejo nacionalne politike trga dela, izobraževanja in usposabljanja z jamstvom za mlade. Tako bi vsi mladi v EU imeli pravico, da v največ štirih mesecih potem, ko postanejo brezposelni, prejmejo ponudbo za zaposlitev, vajeništvo, dodatno usposabljanje ali kombinacijo dela in usposabljanja.
- (10) V sporočilu „Mladi in mobilnost“ iz leta 2010 je Komisija države članice spodbudila, naj uvedejo jamstva za mlade, vendar so se do zdaj izvajala v zelo omejenem obsegu. V tem priporočilu je ponovno poudarjena potreba, da morajo države članice stremeti k navedenemu cilju in pomagati pri oblikovanju, izvajanju in ocenjevanju teh programov.
- (11) V sklepih Sveta iz junija 2011 o „spodbujanju zaposlovanja mladih za uresničitev ciljev strategije Evropa 2020“ so države članice pozvane k hitremu ukrepanju z zagotavljanjem ukrepov na področju nadaljnega izobraževanja, (pre)usposabljanja in aktiviranja mladih, ki niso niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, pri čemer so zajeti tudi osipniki. S tem bi dosegle cilj, da se te osebe v najkrajšem možnem obdobju vrnejo v izobraževanje, usposabljanje ali na trg dela ter da se zmanjša tveganje revščine, diskriminacije in socialne izključenosti.

⁶ Sklep Sveta 2010/707/EU – UL L 308, 24.11.2010, str. 46.

⁷ Sklep Sveta 2005/600/ES – UL L 205, 6.8.2005, str. 21.

⁸ Smernice za politike zaposlovanja (2008–2010) – Odločba Sveta 2008/618/ES – UL L 198, 26.6.2008, str. 51.

⁹ P7-TA(2010) 0262, 6.6.2010.

- (12) Priporočilo Sveta¹⁰ iz junija 2011 o „politikah za zmanjševanje osipa“ se osredotoča na razvoj z dejstvi podprtih, celovitih in medsektorskih politik, ki zajemajo ukrepe za ponovno vključevanje ljudi, ki so opustili izobraževanje, in krepitev povezave med sistemi izobraževanja in usposabljanja ter sektorjem zaposlovanja.
- (13) Pri pripravi proračuna za leto 2012 je Evropski parlament podprl ta pristop in Komisijo pozval, naj začne izvajati pripravljalni ukrep za podporo vzpostavitvi jamstva za mlade v državah članicah.
- (14) V svežnju za zaposlovanje „K okrevanju s številnimi novimi delovnimi mesti“¹¹ je Komisija pozvala k aktivni mobilizaciji držav članic, socialnih partnerjev in drugih zainteresiranih strani pri odzivanju na trenutne izzive EU na področju zaposlovanja, zlasti brezposelnosti mladih. Komisija je poudarila velik potencial zelenega gospodarstva, zdravstva in socialnega varstva ter sektorjev IKT za ustvarjanje delovnih mest in v ta namen izdala tri spremne akcijske načrte za nadaljnje ukrepanje. Komisija je nato izpostavila tudi šest obetavnih prednostnih področij za industrijske inovacije, ki prispevajo k prehodu na nizkoogljično in z viri gospodarno gospodarstvo¹². V svežnju za zaposlovanje je Komisija poudarila tudi, da imajo pomembno vlogo, tudi za mlade, spodbujanje podjetniškega mišljenja, večja razpoložljivost podpornih storitev in mikrofinanc za ustanovitev podjetja ter sheme za pretvorbo nadomestil za brezposelnost v subvencije za ustanovitev podjetja. Poleg tega je v svežnju predlagana uporaba subvencij za plače za spodbujanje neto novega zaposlovanja in usmerjeno znižanje davčne obremenitve (zlasti prispevkov delodajalcev za socialno varnost) za povečanje zaposlovanja ter spodbujanje uravnoteženih reform nad področju zakonodaje o varstvu zaposlitve, da bi se mladim zagotovil dostop do kakovostnih zaposlitev.
- (15) Maja 2012 je Evropski parlament¹³ pozval države članice k hitremu in konkretnemu ukrepanju na nacionalni ravni, da se zagotovi, da se mladim v štirih mesecih potem, ko prenehajo z izobraževanjem, zagotovi dostojna zaposlitev, izobraževanje ali (pre)usposabljanje. Parlament je poudaril, da mora biti jamstvo za mlade pravno izvršljivo, da bi dejansko izboljšalo položaj mladih, ki niso niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, ter postopoma premagalo težave z brezposelnostjo mladih v EU.
- (16) Evropski svet je 29. junija 2012 pozval k novim prizadevanjem za izboljšanje zaposlovanja mladih z „namenom, da mladi v nekaj mesecih po tem, ko zapustijo šolo, prejmejo kakovostno ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo.“ Poleg tega je sklenil, da ti ukrepi lahko dobijo podporo Evropskega socialnega sklada (ESS) in da bi morale države članice izkoristiti možnost financiranja subvencij za začasno zaposlovanje iz tega sklada.
- (17) V sporočilu Komisije z 20. novembra 2012 „Ponovni razmislek o izobraževanju“¹⁴ je opisan prispevek EU k temu prizadevanju na področju izobraževanja. Opredeljena so glavna vprašanja, povezana z reformo in učinkovitostjo sistemov izobraževanja in usposabljanja – uskladitev ponujenih spretnosti trenutnim in prihodnjim potrebam trga

¹⁰ UL C 191, 1.6.2011, str. 1.

¹¹ COM(2012) 173, 18.4.2012.

¹² COM(2012) 582, 10.10.2012.

¹³ Resolucija Evropskega parlamenta o pobudi Priložnosti za mlade, 2012/2617(RSP), 24.5.2012.

¹⁴ COM(2012) 669, 20.11.2012.

dela, spodbujanje odprtih in prožnih načinov učenja in povečanje skupnih prizadevanj vseh zainteresiranimi stranmi, tudi na področju financiranja.

- (18) V letnem pregledu rasti za leto 2013¹⁵ je Komisija poudarila, da bi morale države članice zagotoviti prehajanje mladih od izobraževanja k zaposlitvi ter vzpostaviti in izvajati programe jamstva za mlade, s katerimi bi zagotovile, da vsi mladi pod 25. letom v štirih mesecih po tem, ko prenehajo z izobraževanjem ali postanejo brezposelni, prejmejo ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo.
- (19) Jamstvo za mlade bi se moralo izvajati s programom podpornih ukrepov in bi moralo biti prilagojeno nacionalnim, regionalnim in lokalnim razmeram. Ti ukrepi temeljijo na šestih sklopih: krepitev partnerskih pristopov, zgodnje posredovanje in aktiviranje, podporni ukrepi za pomoč pri vključevanju na trg dela, uporaba strukturnih sredstev EU, ocenjevanje in stalno izboljševanje programa ter hitro izvajanje programa. Njihov cilj je preprečevanje osipa, spodbujanje zaposljivosti in odpravljanje praktičnih ovir za zaposlovanje. Podpirati jih je mogoče s strukturnimi skladi EU in jih je treba stalno spremljati in izboljševati.
- (20) Učinkovito usklajevanje in partnerstva na različnih področjih politike (zaposlovanje, izobraževanje, mladi, socialne zadeve itd.) so bistvenega pomena za povečanje kakovostnih možnosti za zaposlitev, vajeništvo in pripravništvo.
- (21) Programi jamstva za mlade morajo upoštevati raznovrstnost in različna izhodišča držav članic glede stopnje brezposelnosti mladih, institucionalne ureditve in zmogljivosti različnih akterjev na trgu dela. Upoštevati bi morali tudi razlike v javnih proračunih in finančnih omejitvah glede dodeljevanja¹⁶. V letnem pregledu rasti za leto 2013 Komisija ugotavlja, da bilo treba, če je to mogoče, okrepiti in dati prednost naložbam v izobraževanje, ob tem pa zagotoviti učinkovitost in uspešnost porabe. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti tudi vzdrževanju ali krepitvi obsega in učinkovitosti zavodov za zaposlovanje ter aktivnih politik trga dela, kot so usposabljanje za brezposelne in programi jamstva za mlade. Vzpostavitev takih programov je pomembna na dolgi rok, vendar je za preprečevanje dramatičnih učinkov gospodarske krize na trg dela potreben tudi kratkoročen odziv –

PRIPOROČA, DA DRŽAVE ČLANICE:

- (1) zagotovijo, da vsi mladi do 25. leta v štirih mesecih po tem, ko postanejo brezposelni ali prenehajo s formalnim izobraževanjem, prejmejo kakovostno ponudbo za zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo.

Pri načrtovanju takega programa jamstva za mlade države članice upoštevajo splošne vidike, npr. dejstvo, da mladi niso homogena skupina s podobnimi socialnimi razmerami, ter načela vzajemne obveznosti in potrebo po odpravljanju tveganja ciklov neaktivnosti.

Programi jamstva za mlade temeljijo na naslednjih smernicah, prilagojenih nacionalnim, regionalnim in lokalnim razmeram, ter upoštevajo spol in raznolikosti mladih, ki so jim programi namenjeni:

¹⁵ COM(2012) 750, 28.11.2012.

¹⁶ Izdatki za jamstvo za mlade ne spadajo v kategorijo bruto investicije v osnovna sredstva v nacionalnih računih.

Krepitev partnerskih pristopov

- (2) opredelijo javne organe, zadolžene za vzpostavitev in upravljanje programov jamstva za mlade ter usklajevanje partnerstev na vseh ravneh in v vseh sektorjih;
- (3) s krepitvijo sodelovanja med zavodi za zaposlovanje, ponudniki poklicnega usmerjanja, ustanovami za izobraževanje in usposabljanje in službami za pomoč mladim ter z učinkovito uporabo vseh ustreznih informacijskih kanalov zagotovijo, da imajo mladi vse podatke o razpoložljivih storitvah in podpori;
- (4) okrepijo partnerstva med delodajalci in zadevnimi akterji na trgu dela (zavodi za zaposlovanje, različne upravne ravni, sindikati in zavodi za mlade) za spodbujanje zaposlovanja, vajeništva in pripravništva za mlade;
- (5) vzpostavijo partnerstva med javnimi zavodi in zasebnimi agencijami za zaposlovanje, službami za poklicno usmerjanje in drugimi specializiranimi zavodi za mlade (nevladne organizacije, mladinski centri in združenja), ki bodo pomagala olajšati prehod od brezposelnosti, neaktivnosti ali izobraževanja k zaposlitvi;
- (6) zagotovijo dejavno sodelovanje socialnih partnerjev na vseh ravneh pri oblikovanju in izvajanju politik, namenjenih mladim; spodbujajo sinergije v okviru pobud za vzpostavitev programov vajeništva in pripravništva;
- (7) zagotovijo, da bodo pri oblikovanju in izvajanju programov jamstva za mlade sodelovali predstavniki mladih in/ali mladinskih organizacij, da bodo storitve upoštevale potrebe upravičencev, ter spodbujajo dejavnosti ozaveščanja,

Zgodnje posredovanje in aktiviranje

- (8) razvijejo učinkovite strategije obveščanja, da se mlade spodbudi k prijavi na zavode za zaposlovanje, pri tem pa se osredotočijo na ranljive mlade, ki se soočajo z več ovirami (npr. socialno izključenostjo, revščino ali diskriminacijo), in mlade, ki niso niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, ter upoštevajo njihova različna okolja (zlasti revščino, invalidnost, nizko stopnjo izobrazbe ali pripadnost etnični manjši/migrantski skupini);
- (9) za boljšo podporo mladim in izboljšanje morebitne premajhne ozaveščenosti o obstoječih ponudbah razmislijo o vzpostavitvi „informativnih točk“, tj. organizacij, ki bi zagotavljale usklajevanje med zadevnimi ustanovami in organizacijami, zlasti z javnim organom, pristojnim za upravljanje programa jamstva za mlade, da se zagotovi izmenjava informacij o mladih, ki prenehajo z izobraževanjem, zlasti tistih, pri katerih obstaja tveganje, da ne bodo dobili zaposlitve ali nadaljevali z izobraževanjem;
- (10) zavodom za zaposlovanje in drugim partnerjem za pomoč mladim omogočijo, da čim prej zagotovijo individualno usmerjanje in načrtovanje ukrepov, vključno s prilagojenimi individualnimi programi podpore, ki temeljijo na načelu vzajemne obveznosti;

Podporni ukrepi za vključevanje na trg dela

Krepitev spretnosti

- (11) osipnikom in nizkousposobljenim mladim ponudijo programe za nadaljevanje izobraževanja in usposabljanja ali prekvalificiranje, ki bodo zagotovili učno okolje, ki bo ustrezalo njihovim potrebam in jim omogočilo pridobitev manjkajočih kvalifikacij;
- (12) zagotovijo, da vsi ukrepi v okviru programa jamstva za mlade, namenjeni izboljšanju spretnosti in kompetenc, pomagajo odpraviti obstoječo neskladnost med ponudbo in povpraševanjem po spretnostih ter zadovoljiti potrebo po delovni sili, zlasti v sektorjih zelenega gospodarstva, IKT in zdravstvenega varstva;
- (13) zagotovijo, da bodo prizadevanja za izboljšanje spretnosti in kompetenc vključevala znanja s področja IKT in digitalne spretnosti, izboljšajo status strokovnega znanja in kompetenc tako, da zagotovijo, da so učni programi in certifikacije na področju IKT skladni s standardi in mednarodno primerljivi;
- (14) spodbujajo šole (na primarni in sekundarni stopnji izobraževanja), vključno s centri za poklicno usposabljanje, in zavode za zaposlovanje, da mladim stalno zagotavljajo usmerjanje na področju podjetništva in samozaposlitve, tudi s tečaji podjetništva;
- (15) zagotovijo, da bodo spretnosti, znanja in kompetence, pridobljene z neformalnim in priložnostnim učenjem, potrjene in priznane, pri čemer je treba upoštevati, da take spretnosti izboljšajo možnosti iskalcev zaposlitve na trgu dela;

Ukrepi, povezani s trgovino dela

- (16) zmanjšajo stroške dela, ki ne spadajo v plačo, da se izboljšajo obeti glede zaposlovanja mladih;
- (17) v skladu z veljavnimi pravili o državni pomoči uporabijo ciljno usmerjene in dobro zasnovane subvencije za plače in zaposlovanje ter s tem spodbujajo delodajalce, da mladim ponudijo nove priložnosti, npr. z vajeništvom, pripravništvom ali delovno prakso, zlasti za tiste, ki so najtežje zaposljivi;
- (18) spodbujajo mobilnost delovne sile z ozaveščanjem mladih o ponudbah za zaposlitev, pripravništva in vajeništva ter podpora na različnih področjih v različnih regijah in državah, npr. s službami in programi, kot je EURES, ki mlade spodbujajo k mobilnosti in delu znotraj EU; zagotovijo, da je mladim, ki najdejo zaposlitev na drugem območju ali v drugi državi članici, na voljo ustrezna podpora pri prilagajanju na novo okolje;
- (19) zagotovijo večjo razpoložljivost podpornih storitev za ustanovitev podjetja, tudi s tesnejšim sodelovanjem med zavodi za zaposlovanje ter ponudniki podpornih storitev za podjetja in (mikro)financiranja;
- (20) okrepijo mehanizme za podporo mladim, ki opustijo programe aktiviranja in nimajo več dostopa do koristi iz teh programov;

Uporaba strukturnih skladov EU

- (21) v naslednjem obdobju 2014–2020 čim bolj uporabijo finančne instrumente kohezijske politike za podpiranje vzpostavljanja programov jamstva za mlade; v ta namen zagotovijo, da se prednost in ustrezna sredstva namenijo podpiranju

vzpostavljanja in izvajanja zgoraj opisanih ukrepov, vključno z možnostmi financiranja usmerjenih subvencij za začasno zaposlovanje iz Evropskega socialnega sklada, ter kolikor je mogoče izrabijo razpoložljiva sredstva iz programskega obdobja 2007–2013;

- (22) v pogodbi o partnerstvu v okviru priprav na obdobje 2014–2020 potrebno pozornost namenijo posebnim ciljem, povezanim z izvajanjem programov jamstva za mlade, in v operacijskih programih opišejo ukrepe, ki jih bodo podpirale v okviru ustreznih prednostnih naložb Evropskega socialnega sklada, zlasti tiste na področju trajnostne vključitve na trg dela mladih, ki niso niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, ter podporne ukrepe za mlade podjetnike in socialna podjetja skupaj z njihovim prispevkom k posebnim ciljem.

Ocenjevanje in stalno izboljševanje programov

- (23) spremljajo in ocenijo vse ukrepe in programe jamstva za mlade, da bi oblikovali več z dejstvi podprtih politik in posredovanj na podlagi tega, kaj se je kje in zakaj obneslo, ter tako zagotovijo učinkovito uporabo virov in dobro donosnost naložb; stalno nadzirajo višino dodeljenih sredstev za vzpostavitev in izvajanje jamstva za mlade, zlasti v okviru operativnih programov kohezijske politike;
- (24) na nacionalni, regionalni in lokalni ravni spodbujajo dejavnosti vzajemnega učenja vseh strani, vključenih v odpravljanje brezposelnosti mladih, da se izboljša oblikovanje in izvedba prihodnjih programov jamstva za mlade; v celoti uporabijo rezultate projektov, podprtih v okviru pripravljalnega ukrepa za programe jamstva za mlade;
- (25) okrepijo zmogljivosti vseh zainteresiranih strani, tudi zadevnih zavodov za zaposlovanje, vključenih v načrtovanje, izvajanje in ocenjevanje programov jamstva za mlade, da se odpravijo vse notranje in zunanje ovire, povezane s politiko in načinom razvijanja teh programov;

Izvajanje programov jamstva za mlade

- (26) čim prej izvedejo programe jamstva za mlade in zagotovijo, da so ustrezno vključeni v prihodnje programe, ki jih sofinancira EU, po možnosti od začetka večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020;

UGOTAVLJA, DA BO KOMISIJA:

Financiranje

- (27) v skladu z ustreznimi prednostnimi naložbami Evropskega socialnega sklada za programsko obdobje 2014–2020 spodbujala države članice, naj pri podpori vzpostavitvi in izvajanju programov jamstva za mlade kot instrumenta politike za odpravljanje brezposelnosti mladih in socialne izključenosti čim boljše izkoristijo Evropski socialni sklad;
- (28) podpirala načrtovanje dejavnosti v okviru skladov skupnega strateškega okvira EU (Evropski socialni sklad, Evropski sklad za regionalni razvoj, Kohezijski sklad, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, Evropski sklad za pomorstvo in

ribištvo), vključno z vzajemnim učenjem, dejavnostmi mreženja in tehnično pomočjo;

Dobre prakse

- (29) v celoti izkoristila novi program za socialne spremembe in inovacije, da bo zbrala primere dobre prakse izvajanja programov jamstva za mlade na nacionalni, regionalni in lokalni ravni;
- (30) uporabila program „vzajemno učenje“ evropske strategije zaposlovanja, da bo države članice spodbudila k izmenjavi izkušenj in dobrih praks;

Spremljanje

- (31) še naprej spremljala in v okviru letnega delovnega programa evropske mreže javnih zavodov za zaposlovanje redno poročala o napredku v zvezi z načrtovanjem, izvajanjem in rezultati programov jamstva za mlade;
- (32) spremljala izvajanje tega priporočila in prek Odbora za zaposlovanje vzpostavila večstranski nadzor nad izvajanjem programov jamstva za mlade v okviru evropskega semestra ter analizirala učinek sprejetih politik in posameznim državam članicam po potrebi izdajala priporočila;

Ozaveščanje

- (33) podpirala dejavnosti ozaveščanja o vzpostavitvi jamstva za mlade v državah članicah ter pri tem uporabila evropski mladinski portal in zlasti sodelovala v informacijskih kampanjah tega portala.

V Bruslju,

*Za Svet
Predsednik*